

Κώστας Χ. Πασχάλης

Ο καθορισμός όρων χρήσης-λειτουργίας των πεζοδρόμων συνιστά αυτονόητη υποχρέωση της δημοτικής Αρχής

Δυστυχώς η έννοια του αυτονόητου σ' αυτή τη χώρα έχει προ πολλού «αποδημήσει». Πολύ περισσότερο στην πόλη μας που φαίνεται πως διεκδικεί τα πρωτεία στην αδυναμία διασφάλισης βασικών αρχών και κανόνων που θα έπρεπε να χαρακτηρίζουν την εύρυθμη λειτουργία της.

Το θέμα του καθορισμού της χρήσης και λειτουργίας των πεζοδρόμων χρόνια τώρα αποτελεί ένα από τα πολλά θέματα τριβής, στο οποίο μέχρι και σήμερα δεν έχει δοθεί ικανοποιητική απάντηση.

Όπως άλλωστε δεν έχει δοθεί απάντηση και για την ασύστολη καταπάτηση και του τελευταίου ίχνους δημοσίου χώρου, είτε αυτό αναφέρεται σε πλατείες, είτε σε πεζοδρόμια, είτε σε ακάλυπτους χώρους.

Ο δημόσιος χώρος γενικότερα αντιμετωπίζεται ως «προνομακός» χώρος επέκτασης των επί μέρους ιδιωτικών συμφερόντων ή της ικανοποίησης προσωπικών ευκαιριακών αναγκών, με αποτέλεσμα την πλήρη απαξίωσή του.

Το μείζον ωστόσο πρόβλημα διαχείρισης των δημόσιων χώρων δεν είναι η επεκτατικότητα και ασυδοσία των ιδιωτικών συμφερόντων – αυτή εξ' άλλου συνιστά εγγενές στοιχείο της ιδιωτικής επιχειρηματικότητας – αλλά η απαράδεκτη ανοχή που επιδεικνύουν οι Αρχές και στη συγκεκριμένη περίπτωση η δημοτική εξουσία.

Η δημοτική Αρχή είναι αυτή πρωτίστως που καλείται να ρυθμίσει με σαφήνεια τις χρήσεις του αστικού χώρου, στη βάση βέβαια πάντα των αποφάσεων του δημοτικού συμβουλίου και με αποκλειστικό γνώμονα την υπεράσπιση του αναφαίρετου δικαιώματος των πεζών και δη των ευαίσθητων κοινωνικών ομάδων (ηλικιωμένοι, παιδιά, ΑΜΕΑ, ...) στην απρόσκοπτη κυκλοφορία τους στην πόλη.

Η απόφαση 488/2005 του δημοτικού συμβουλίου επιχειρούσε για πρώτη φορά με τρόπο ουσιαστικό και άμεσο να ρυθμίσει ένα μέρος αυτού του προβλήματος και στη συγκεκριμένη περίπτωση την ακριβή οριοθέτηση των τραπεζοκαθισμάτων στους πεζοδρόμους, καθώς και της απελευθέρωσης μέρους των κοινόχρηστων χώρων στα πεζοδρόμια.

Αυτήν ακριβώς την απόφαση, που μετά από τη μερική εφαρμογή της περιέπεσε σε αχρηστία, έρχεται να υλοποιήσει εκ νέου η νέα δημοτική Αρχή. Σαφώς και θετική η συγκεκριμένη πρωτοβουλία, αρκεί να μην «σκοντάψει» για μία ακόμη φορά στα ίδια εκείνα συμφέροντα που δηλώνουν ευθαρσώς πως «η αγορά μπορεί να βρει το δρόμο της αρκεί να την αφήσουν απολύτως ελεύθερη και χωρίς περιορισμούς» (τάδε έφη «επώνυμος» εστιατοράς). Τώρα το αν αυτός ο δρόμος καταπατεί με τρόπο ασύδοτο δικαιώματα συναδέλφων που επένδυσαν σε άλλους δρόμους και φυσικά τα δικαιώματα των πεζών να διασχίζουν ανενόχλητοι την πόλη, αυτό υποθέτουμε πως συνιστά και το τίμημα της «ανάπτυξης», αυτής ακριβώς που έχει μετατρέψει τα αστικά κέντρα σε κόλαση.

Και η ευθύνη ημών των υπολοίπων

Σ' αυτό το σημείο ας μου επιτραπεί μία μικρή παρέκβαση που καταδεικνύει πως η υλοποίηση ενός μέτρου προϋποθέτει και την ενεργό συμπαράσταση των ίδιων των πολιτών, των οποίων η στάση προκαλεί πολλά ερωτήματα.

Ένα από τα πολλά παραδείγματα που θα μπορούσαμε να αναφέρουμε (ο καθένας μας έχει από ένα να αναφέρει): Καθισμένος με την οικογένειά μου, καιρό πριν, σε «σουβλατζίδικο» σε πεζοδρόμο της πόλης. Είναι άνοιξη, ημέρα Σάββατο γύρω στις 8.30 το βράδυ. Υπάρχουν δέκα περίπου τραπέζια τα οποία και γεμίζουν σταδιακά. Στις 9.30 το σκηνικό αλλάζει άρδην. Δεκάδες συμπολιτών μας, έχουν επιλέξει τη συγκεκριμένη ώρα για να εφορμήσουν, σαν μαχητές που καταλαμβάνουν ένα ύψωμα, στις ταβέρνες. Τα άδεια τραπέζια έχουν ήδη καταληφθεί ενώ ο μαγαζάτορας βγάζει συνεχώς από την αποθήκη του τραπέζια και καρέκλες για να ικανοποιήσει τους «αλλόφρονες» πελάτες του. Ο αριθμός των τραπεζιών παρότι έχει ήδη διπλασιαστεί

Κώστας Χ. Πασχάλης

Ο καθορισμός όρων χρήσης-λειτουργίας των πεζοδρόμων συνιστά αυτονόητη υποχρέωση της δημοτικής Αρχής

εξακολουθεί να μην ικανοποιεί την υψηλή ζήτηση. Από ένα σημείο και μετά άρχισα να αναρωτιέμαι αφενός για το μέγεθος της αποθήκης του και αφετέρου για το χρόνο που θα ήθελαν οι «νεοαφιχθέντες» για να σερβιριστούν.

Εδώ να επισημάνω πως σε απόσταση μόλις μερικών μέτρων από το συγκεκριμένο μαγαζί υπήρχαν δύο άλλα σουβλατζίδικα τα οποία παρέμεναν σχεδόν άδεια. Ουδείς όμως έκανε τη σκέψη να μετακινηθεί παραδίπλα. Θα μπορούσαμε σ' αυτό το σημείο να μιλήσουμε για την ψυχολογία του όχλου, όμως αυτό θα παρέκτρεπε την κουβέντα.

Στις 10.00 το βράδυ το μαγαζί θύμιζε πανηγύρι. Υπήρχαν ακόμη όρθιοι που στέκονταν στην γωνιά και περίμεναν καρτερικά να αδειάσει τραπέζι. Τζάμπα φαγητό να μοίραζαν τέτοια υπομονή δύσκολα θα επιδείκνυαν. Ένας μεσήλικας κύριος, παραδίπλα μου, έχει καταφέρει μετά από πολύ κόπο να «τσαλακώσει» μία καρέκλα. Έχει βάλει τη γυναίκα του να καθίσει και ο ίδιος ακουμπώντας το πόδι του στην καρέκλα περιμένει εναγωνίως κατ' αρχήν ένα τραπέζι και φυσικά μία δεύτερη καρέκλα.

Η τελευταία γουλιά από το ποτό είχε σταθεί στο λαϊμό μου. Αισθανόμουν βαθύτατα ένοχος Απέναντι στο γερακίσιο βλέμμα του μεσήλικα, αλλά και στις επιθετικές ματιές των ορθίων, που άρχισαν να εξαντλούνται, αισθανόμουν βαθύτατα ένοχος, πολύ δε περισσότερο που είχα ολοκληρώσει το γεύμα μου. Πριν καλά καλά ζητήσω το λογαριασμό το τραπέζι μου είχε καταληφθεί.

Εγκαταλείποντας το μαγαζί υπό το καθεστώς του πανικού, αναρωτιόμουν για το αν φτάνει εντέλει ο μαγαζάτορας που έβγαζε τα υπεράριθμα τραπέζια ή οι «τρελαμένοι» καταναλωτές, οι οποίοι αν και εφόσον μετατρέπονταν εκείνη ακριβώς τη στιγμή σε «περιπατητές» θα εξέφραζαν με δεικτικό τρόπο την οργή τους για την ανικανότητα της δημοτικής Αρχής να βάλει μια τάξη στους πεζοδρόμους που έχουν παραδοθεί στους ιδιώτες.

Ηθικό δίδαγμα: Και στραβός είναι ο γιалός και στραβά αρμενίζουμε.